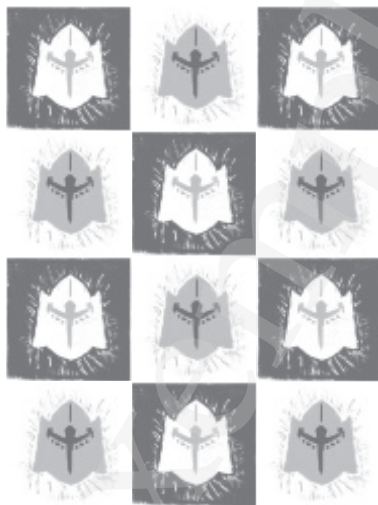

ELEGAST

Leesexemplaar

ELEGAST

Dimitri Leue

P E L C K M A N S

Vooraf

Leue die *Elegast* maecte...

Het beroemde Franse heldenepos, het *Chanson de Roland*, eindigt op verrassend ontroerende wijze. Een oude, dodelijk vermoede keizer Karel wil gaan slapen, maar de engel Gabriel verschijnt hem en roept hem op om bedreigde christenen hulp te gaan verlenen. De grijsaard zucht diep en '*Pluret des oilz, sa barbe blanche turet*' (Hij weent en trekt aan zijn witte baard, v. 4001). Maar hij zal Gods bevel niet negeren... Een onbekende Vlaamse dichter voelde zich eind dertiende eeuw hierdoor geïnspireerd. Karel de Grote, oud en eerbiedwaardig, wordt slapend door een engel verrast. Voor middeleeuwers niets ongewoons, maar Gods boodschap is dat des te meer: de machtige vorst moet gaan stelen! In het schijnbaar eenvoudige verhaal dat volgt, wordt de bejubelde Karel in zijn hemd gezet in zijn angstige, snoeverige, onhandige kleimenselijkheid. De dichter van deze *Karel ende Elegast* kennen we niet bij naam. We bedienen

ons van een noodnaam, *Diegene die Lancelote maecte*; hij zou voordien twee Arthurromans hebben geschreven.

Hoe moet je in godsnaam een dergelijk verhaal naar onze moderne gevoeligheden omzetten? God is voor ons niet langer de motor van ons handelen. Dimitri vond hiervoor een geniale oplossing: Elegast als schaduw, als een soortement AI-hallucinatie. En helemaal conform onze mentaliteit werd een vrouw de aandrijfkraft van het gebeuren, zodoende – ironisch genoeg – de beroemde uitweiding in het Middelnederlandse gedicht bevestigend: Vrouwen list is menichvout, Sijn si ionc, sijn si out. (Vv. 888-889)

En hoe dubbelzinnig klinken de woorden van Rothrudis, Elegasts vrouw: ‘Ja, waar wilt ge in geloven? Verstandige vrouwen of engelen? Het bestaan van engelen is al bewezen, dus ja.’ Daarmee is een kenmerk aangewezen van zowel de Leue-bewerking als het Middelnederlandse meesterwerk: milde humor. Mijn vroegere prof

Oudere letterkunde was hierin onverbiddelijk: hij wilde op het examen geen ander adjectief horen... Milde humor? Wat te denken van het woordenspel met rijmende werkwoorden die een engel definiëren: evaporeren, condenseren, coaguleren, materialiseren, incorporeren? Of de geleerde Alcuinus, die dichtend de koekoek laat koekoeën (in werkelijkheid schreef Karels adviseur een gedicht 'De cucullo', over de koekoek). Zo is ook het verhaal van Leue doorlopend subtieler dan je denkt. Geniet ervan!

Jef Janssens

Middeleeuwse literatuur K.U. Brussel

Personages

1: Karel	Koning
2: Rothrudis	Zus van de koning
3: Stalmeester	Stalmeester van de koning
4: Pastoor	Pastoor van de koning
5: Luitgarde	Vrouw van de koning
6: Kok	Kok van de koning
7: Jager	Jager van de koning
8: Engel	Engel van God
9: Stroper	Stroper
10: Wachter	Wachter van Eggeric
11: Wachter 2	Wachter 2 van Eggeric
12: Kokkin	Vrouw van wachter van Eggeric
13: Kind	Kind van wachter en kokkin
14: Kok 2	Kok van Eggeric
15: Wasster	Vrouw van kok van Eggeric
16: Bavardier	Hertog van Brabant

17: Alcuinus	Geleerde
18: Haroen	Diplomaat, olifantenverzorger
19: De Minnestrelers	Zangers
20: De Herauten	Zangers
21: De Barden	Zangers
22: De Narren	Zangers
23: De Flierefluiters	Zangers
24: Professor	Professor
25: De Stem	De Stem
26: Activist	Activist

Geadviseerde verdeling voor vier spelers

Acteur 1: Karel, Professor

Acteur 2: Rotrudis, Luitgarde, Kokkin, Kok 2,
Bavardier

Acteur 3: Stalmeester, Kok, Stroper, Wachter 2,
Kind, Haroen

Acteur 4: Pastoor, Jager, Engel, Wachter, Wasster,
Alcuinus

Alle acteurs doen mee aan de tussenstukken.

Geadviseerd decor

De acteurs hebben alle vier een kar met een camera en een scherm van ongeveer een meter breed en anderhalve meter hoog. Een scherm op drie meter hoog, waar zij onder kunnen. Alleen als ze praten is hun scherm aan. Met de naam van hun personage erbij. Op die kar hebben ze ook ruimte voor attributen. De karren staan uit elkaar. Op het einde staan ze naast elkaar.

Tijdens de muziekstukken verschijnen er beelden op de vier schermen. Op het einde vormen die één beeld. Bij de tussenstukken spelen ze niet voor de camera.

Opzet

Demystificatie. Het religieuze en dus ook het onontkoombare weggenomen. Predestinatie ontnemt de mens de vrijheid om te falen en te schitteren.

Het thema van loyaliteit heeft ook plaatsgemaakt voor het thema van seksisme.

Karel de Grote is meer een Don Quichot dan een Ivanhoe in deze bewerking.

